

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Voorbereidingskrediet Kadeversterking Lappenvoort-Oosterland	Agendapunt: 4
Nummer: Bestuursstukken\3330	

DB: Ja 20-04-2021	BPL: Nee	FAZ: Ja 12-05-2021	VVSW: Ja 12-05-2021	AB: Ja 26-05-2021
-----------------------------	-----------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller: Ingo van Lohuizen, 0598-693568 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jan van der Laan	Portefeuillehouder: Tjip Douwstra
---	---	---

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
Natuurmonumenten	Grondeigenaar en gebiedsontwikkelaar
Gemeente Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten
Gemeente Tynaarlo	Grondeigenaar en betrokken bij gebiedsprojecten
Prolander	Betrokken bij gebiedsprojecten
Provincie Groningen	Betrokken bij gebiedsprojecten
Provincie Drenthe	Betrokken bij gebiedsprojecten
Diverse particulieren	Grondeigenaar onder/nabij kade
Kraus-Groeneveld Stichting	Grondeigenaar onder/nabij kade
Waterbedrijf Groningen	Leiding onder kade
Waterschap Noorderzijlvest	Leiding RWZI onder kade

<p>Samenvatting:</p> <p>Bij een recente analyse van de keringen, met behulp van de nieuwe actuele hoogtekaart AHN3, is gebleken dat de kering rondom het bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland op enkele lange trajecten niet aan de benodigde hoogte voldoet. Tevens is uit een aanvullende analyse gebleken dat de kering op verschillende trajecten ook niet aan de stabiliteitseisen voldoet. De oorzaak is het onderliggend veen waardoor de kade meer en sneller is verzakt dan in 2004 verwacht. Hierdoor is het bergingsgebied niet meer volledig inzetbaar en dient de kade versterkt te worden over een lengte van ca. 4,2 km.</p> <p>De kering van het bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland dient te voldoen aan de veiligheidsnorm van 1:100 jaar. Dit project is voltooid wanneer de kering is versterkt en het volledige bergingsgebied weer inzetbaar is bij een T=100 hoogwatersituatie.</p> <p>Volgens de huidige planning willen we in de zomer van 2021 starten met de planvorming. Om de planvorming te kunnen starten vragen we een voorbereidingskrediet aan via dit bestuursvoorstel. Budget voor uitvoering en grondverwerving zal aan het eind van de planvormingsfase aangevraagd worden via een apart bestuursvoorstel.</p>
--

Bestuursvoorstel

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Ja

De planvorming is geraamd op € 460.000,-. Deze investering is nog niet opgenomen in het investeringsschema omdat de kade eerder moet worden versterkt dan verwacht.

AB Voorstel:

Een voorbereidingskrediet van € 460.000,- beschikbaar stellen voor de planvorming van de kadeversterking bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland.

Bijlagen: Ja

– Projectscope kadetracé bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland

Ter inzage DB: Nee

Onderwerp(en):

–

Ter inzage AB (iBabs): Nee

Onderwerp(en):

–

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Bij een recente analyse van de keringen, met behulp van de nieuwe actuele hoogtekaart, is gebleken dat de kering rondom het bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland niet overal aan de benodigde hoogte voldoet. Tevens is uit een aanvullende analyse gebleken dat de kering op verschillende trajecten ook niet aan de stabiliteitseisen voldoet. De waarschijnlijke oorzaak hiervan is de aanwezigheid van een grote hoeveelheid veen in de ondergrond. Hierdoor is de kade sneller en meer gezakt dan in 2004 bij de aanleg verwacht. Door onvoldoende hoogte en stabiliteit van de kering is het bergingsgebied op dit moment niet meer volledig inzetbaar. De kade dient over een afstand van ca. 4,2 km, van de in totaal ca. 6,5 km, versterkt te worden om het bergingsgebied weer volledig inzetbaar te hebben uiterlijk in 2025. Tot die tijd is het bergingsgebied gedeeltelijk en gecontroleerd inzetbaar.

Bijlage 1 geeft een overzicht van het plangebied en de kering die binnen dit project wordt aangepakt. De regionale kering langs het Noord-Willemskanaal (oostzijde bergingsgebied) valt buiten de scope. Deze kering voldoet of wordt binnen andere projecten van het waterschap en de Provincie opgepakt.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

De polders Lappenvoort en Oosterland, het bergingsgebied, beslaan een oppervlakte van ca. 372 hectare en kunnen maximaal ca. 4,6 miljoen m³ water bergen. Het bergingsgebied en de kade hieromheen is tussen 2000 en 2004 gerealiseerd.

In het 1ste kwartaal van 2020 is geconstateerd dat de kade waarschijnlijk niet voldoet. Hierna is met een nadere analyse bepaald wat de scope van de kadeversterking is. Mede op basis van deze analyse is de invulling van de planvormingsfase en het voorbereidingskrediet gebaseerd.

Huidige situatie/analyse van het probleem

De kering moet voldoen aan de geldende veiligheidsnormen voor regionale keringen en is afgekeurd op hoogte en stabiliteit. De kering moet zo snel als mogelijk weer aan de veiligheidsnormen voldoen zodat de volledige 4,6 miljoen m³ water geborgen kan worden tijdens de 1 per 100 jaar hoogwatersituatie.

Beschrijving en onderbouwing/oplossing/plan

Om de kering te laten voldoen aan de veiligheidsnormen voor stabiliteit en hoogte dient ca. 4,2 km kade opgehoogd en/of verbreed te worden. Gedurende de aankomende planvormingsfase zal hiervoor tezamen met een adviesbureau een obstakelvrij inrichtingsplan met ontwerp en uitvoeringsraming worden gemaakt. De planvormingsfase bevat de volgende aspecten om een obstakelvrij inrichtingsplan te maken en te voldoen aan beleid, wet- en regelgeving:

- Opstellen uitgangspuntennotitie/ontwerpbasis
- Projectmanagement en -beheersing
- Hulp bij omgevingsmanagement
- Afstemming grondverwerving of -compensatie

Bestuursvoorstel

- Bureauonderzoeken/Quickscans, denk aan:
 - Bureauonderzoek bodem
 - Veldonderzoek bodem/geotechnisch (bv. proefsleuven, sonderingen, etc.)
 - Bureauonderzoek Archeologie
 - Bureauonderzoek Ecologie
 - KLIC
 - Bureauonderzoek Niet Gesprongen Explosieven (NGE)
 - Quickscan beschikbaarheid benodigde percelen
 - Quickscan meekoppelkansen beschikbaarheid gebiedseigen grond
 - Quickscan Milieu Effect Rapportage (MER)
 - Vergunningenscan
- Aanvullende onderzoeken, denk aan:
 - Stikstofberekeningen (Aerius)
 - Ecologisch onderzoek
 - Hydrologisch en hydraulisch onderzoek
 - Geotechnisch & bodemonderzoek
 - Veldonderzoek Niet Gesprongen Explosieven
 - MER-beoordeling (wanneer benodigd)
 - Individuele knelpunten (o.a. kunstwerken) analyseren
- Ontwerpen
- Waterveiligheidstoetsing ontwerp
- Ramingen
- Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan, inclusief ontwerp en raming, is het product van de planvormingsfase. Een goedgekeurd en obstakelvrij inrichtingsplan dient als voorwaarde voor de uitvoeringsfase en het t.z.t. aan te vragen uitvoeringskrediet.

Risico's en kansen

Er zijn enkele risico's die van invloed zijn op de planning en/of het budget. Binnen het voorbereidingskrediet is een budget voor risico's/onvoorzien opgenomen.

Er zijn zowel risico's voor de planvorming als uitvoering. Hieronder zijn enkel de risico's benoemd die effect kunnen hebben op de planvormingsfase, het voorbereidingskrediet. De risico's voor de uitvoering zullen t.z.t. bij het bestuursvoorstel voor het uitvoeringskrediet worden benoemd.

1. Er dient uitgebreid bodemonderzoek uitgevoerd te worden in de planvormingsfase vanwege wijdverbreide aanwezigheid van veen. Dit is een groot onderdeel van het voorbereidingskrediet. Ondanks dat er een reëel budget is opgenomen voor bodemonderzoek en geotechnisch onderzoek bestaat het risico dat het voorbereidingskrediet hiervoor niet afdoende is. Dit is pas bekend na het uitvoeren van het bureauonderzoek en mogelijk daaropvolgend bodemonderzoek.
2. Het projectgebied bevat zeer veel verschillende partijen en lopende projecten. Tevens is de grond onder de kade niet van het waterschap. Dit brengt een risico in tijd en geld met zich mee. Uit de huidige gebiedservaring is gebleken dat er een reële kans is op extra kosten voor grondverwerving/-compensatie en/of procedurekosten. Deze extra procedurekosten worden

Bestuursvoorstel

niet expliciet meegenomen in het nu aan te vragen voorbereidingskrediet. De mogelijke extra grondverwervings- en/of procedurekosten worden meegenomen in het uitvoeringsbudget. Grondverwerving is in dit project gebaseerd op compensatie en niet de aankoop van gronden. Bij een lastig omgevingstraject bestaat het risico –op extra procedures en daarmee een risico voor de doorlooptijd van dit project.

Bij een goede afstemming met gebiedspartners kunnen er meekoppelkansen gevonden worden tussen de verschillende gebiedsprojecten, waaronder bijvoorbeeld de herinrichting van de polder. Uitgangspunt hierbij is dat meerwaarde in de meekoppelkansen wordt gezocht, maar dat we niet mede-eigenaar worden van de risico's binnen andere projecten. Dit wordt in de planvorming nader onderzocht.

Duurzaamheidsaspecten

Binnen dit project wordt de methodiek Duurzaam Grond-, Weg- en Waterbouw (DGWW) gehanteerd. Deze methodiek is zeer recent geïmplementeerd en zal worden gebruikt tijdens de planvormingsfase.

Geen spijtmaatregel

Er wordt tijdens de planvorming rekening gehouden met mogelijk veranderde gebiedsinrichting. Hierbij is het zaak dat de kade ook goed aansluit bij een mogelijk nieuwe gebiedsinrichting en de natuuropgave. Daarbij dient het beverbeheerplan als randvoorwaarde.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

Wanneer dit project niet plaatsvindt hebben we niet de volledige waterberging tijdens hoogwater tot onze beschikking. Het project is een investering om hoogwater-gevolgen niet af te wentelen op de omgeving.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

Er wordt gestreefd om, ten behoeve van kosten voor grondverzet en vermindering uitstoot, zo min mogelijk grondverzet te plegen. Waar mogelijk wordt gebiedseigen grond gebruikt.

Afstemming op gebruiksfuncties

Aangezien de kade op dit moment voor het overgrote deel in eigendom is van andere eigenaren dan het waterschap is het zaak ofwel de huidige functies te blijven faciliteren of te compenseren. Er wordt gestreefd zoveel mogelijk van de gewenste functies (zoals natuur/recreatie/grasland) te blijven faciliteren.

Meerwaarde voor andere dan taakbelangen

In het planvormingsproces wordt er gestreefd de bestaande recreatievoorzieningen en cultuurhistorische en landschappelijke kenmerken te behouden.

Extern betrokkenen/extern overleg

Het projectgebied Lappenvoort-Oosterland kent veel stakeholders.

Bestuursvoorstel

Deze stakeholders zijn particuliere grondeigenaren, stichtingen, terreinbeheerders, bevoegd gezagen en gebiedspartners die eigen inrichtingsprojecten uitvoeren. Daarnaast ligt bijna de volledige kade op gronden van andere grondeigenaren en zijn de meeste van deze grondeigenaren zowel destijds betrokken geweest bij de aanleg van het bergingsgebied, als bij de huidige lopende projecten in het gebied. Dit zorgt voor een veelvoud aan bestaande verhoudingen tussen de verschillende partijen waarmee correct omgegaan dient te worden.

Gebiedsontwikkelingen

Enkele belangrijke ontwikkelingen en projecten waarover afgestemd dient te worden zijn de gebiedsinrichting (natuur) polder Lappenvoort-Oosterland getrokken door Prolander, de ontwikkeling van polder Kamphuis (Friescheveen) in eigendom van Natuurmonumenten, de Ecologische Verbindingszone (EVZ) Meerweg en regenwateroverstorten en –bassin van de gemeente Tynaarlo.

Aangezien Prolander een zeer actieve projecttrekker is in het gebied vindt er nauwe afstemming plaats over de communicatie in het projectgebied zodat er als één overheid wordt geopereerd.

Eigendom

Aangezien bijna de volledige kade niet op grond van het waterschap ligt en dit bij de aanleg destijds een bewuste keuze was wordt het uitgangspunt gehandhaafd dat we er niet naar streven de grond onder de kade in eigendom te krijgen. Waar mogelijk zal er worden aangestuurd op compensatie van gedeelde inkomsten en/of waardeverlies.

Financiën

Om de planvorming van dit project vorm te geven is een voorbereidingskrediet van € 460.000 benodigd. Dit bedrag is bepaald op basis van referentiebedragen voor de afzonderlijke onderdelen van de planvormingsfase zoals opgesomd in de paragraaf *Beschrijving en onderbouwing/oplossing/plan*. Deze referentiebedragen zijn bepaald door middel van een reeks vergelijkbare referentieprojecten die de laatste jaren door het waterschap zijn uitgevoerd.

De kapitaallasten behorende bij dit voorbereidingskrediet bedragen het eerste jaar € 25.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

Een raming voor het uitvoeringskrediet zal worden opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma (MJI) nadat er geotechnisch bodemonderzoek heeft plaatsgevonden voor een accurate raming. Het uitvoeringskrediet zal afhankelijk van de resultaten van geotechnisch onderzoek tussen de 2 miljoen en 4 miljoen bedragen.

Het voorbereidingskrediet is gebaseerd op een zo reëel mogelijke raming, maar kan de benoemde risico's uit de paragraaf *Risico's en kansen* niet volledig wegnemen.

Wettelijke kader/juridische procedure/inspraak

De Omgevingswet treedt – vooralsnog - in werking op 1 januari 2022. Het project zal in dat geval worden gerealiseerd conform de daarvoor geldende procedure onder de Omgevingswet.

Bestuursvoorstel

Wanneer de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw wordt uitgesteld zal het project worden gerealiseerd door hiervoor een projectplan op grond van de Waterwet vast te stellen volgens de daarvoor geldende procedure.

Ingeval grondverwerving en/of –compensatie niet via minnelijk overleg tot stand kan komen, kan het waterschap gebruik maken van de gedoogplicht op grond van artikel 5.24 Waterwet om het project te realiseren.

Communicatie

Naast een formele inspraakprocedure wordt er gedurende het proces actief gecommuniceerd met de omgeving en vindt afstemming plaats met de stakeholders. Dit gebeurt in samenspraak met het team communicatie en de gebiedspartners. Contact met belanghebbenden gebeurt primair via telefoon, mail en keukentafelgesprekken (wanneer mogelijk i.v.m. corona). Contact met de bredere omgeving gebeurt primair via de media (social media, dagbladen en websites).

Uitvoering/tijdspad

Er wordt voorzien de planvorming te starten in de zomer van 2021 nadat de aanbesteding heeft plaatsgevonden. Verwacht wordt dat de planvorming ca. 2 jaar duurt. Binnen deze tijd gaan we met de stakeholders in overleg. Hierbij dient rekening te worden gehouden dat de uitkomsten van deze gesprekken een risico kunnen vormen voor de doorlooptijd. De daadwerkelijke grondcompensatie zal pas plaatsvinden in de uitvoeringsfase. Met het aspect omgevingsmanagement is zo reëel mogelijk rekening gehouden. De uitvoering kan niet eerder starten dan dat er een obstakelvrij inrichtingsplan goedgekeurd is.

De uitvoering zal plaatsvinden tussen 2022 en 2026 afhankelijk van de planvormingsfase. Hierbij wordt gestuurd op het zo snel mogelijk afronden van de uitvoering.

Voorstel

Een voorbereidingskrediet van € 460.000,- beschikbaar stellen voor de planvorming van de kadeversterking bergingsgebied Lappenvoort-Oosterland.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf